

Nr 524

Av herr Heckscher m. fl., om vissa sparstimulerande åtgärder.

(Lika lydande med motion nr 432 i Första kammaren)

I ett socialistiskt samhälle förfogar staten över äganderätten till produktionsmedlen. I vart fall har staten den indirekta bestämmanderätten över dem och därigenom också över de värden de enskilda människorna genom sina personliga arbetsinsatser skapar. I ett sådant samhälle står staten ensam som garant för människornas standard och trygghet. Den takt i vilken standarden skall få utvecklas och den omfattning tryggheten skall få bestäms av statens förmåga och dess goda vilja. I vad mån den enskilde skall åtnjuta frihet avgör också staten. Genom att medborgarna inte har någon direkt delägarandel i produktionsmedlen har de ej heller möjligheter till ett personligt fritt val. De har inordnats i kollektivets ägarlösa massa, där kollektivet blivit huvudsaken, och människan, för vilken kollektivet skall realisera önskemålen, blivit ställd åt sidan utan möjlighet att genom egna prestationer nämnvärt förändra sin ekonomiska situation. I detta samhälle måste människorna, måhända med undantag för de maktägande administratörerna, så småningom bli likgiltiga och passiva också inför samhällsfrågorna.

Ett renodlat samhälle av sådan typ ter sig för oss svenskar främmande. Men vi förbiser lätt den politiska förändring som svensk demokrati undergått under de senaste decennierna. Vi har efter hand börjat vänja oss vid att det personliga ansvaret, friheten att utan tvång välja olika alternativ för oss själva och vår familj, för vår verksamhet och livsinriktning, blivit begränsade. Det operonliga, av samhället i produktionens eller fackföreningens intresse bestämda handlandet tar alltmer överhand. Känslan för ett egenvärde i den egna prestationen, i den egna personliga insatsen, har blivit alltmer avtrubbad.

Genom den socialdemokratiska regeringens skattepolitik, dess bostadspolitik, dess kreditpolitik m. m. och genom den starkt ökade offentliga verksamheten har en successiv vridning mot det socialistiska samhället skett, med det tvång och de faror för den personliga integriteten ett sådant samhälle medför.

Den förda politiken har inte minst lett till en kollektivisering av sparandet. Den förmögenhetsökning som är ett resultat av allas gemensamma arbetsinsatser har tvångsvis förts över — antingen till det allmänna för förvaltning genom de politiska instanserna eller till ett tunt skikt enskilda förmögenhetsägare. Detta belyses bl. a. av att endast fem procent av inkomst-

tagarna redovisar förmögenhet överstigande 80 000 kr., trots de under efterkrigstiden starkt höjda inkomsterna, vilka borde ha gjort det möjligt för allt fler människor att skapa sig egna förmögenhetsvärden.

Om denna politik får fortsätta, nalkas vi ett samhälle, där medborgarna måhända har social och ekonomisk trygghet och en jämförelsevis jämn standard men där de på grund av skatter och avgifter får ringa utrymme för personligt sparande och för personlig planering av sin livsföring. Genom den fortgående begränsningen av medborgarens möjligheter att själv förfoga över den egna arbetsinkomsten har en väsentlig grundval för det personliga förmögenhetsskapandet ryckts undan. Den hårda belastningen på sparande över en viss miniminivå ger medborgaren intrycket att sparande och förmögenhetsbildning ej är önskvärda. Medborgaren blir ekonomiskt passiv och betraktar förmögenhetsägande ovan den skattefria nivån som något utom räckhåll för hans möjligheter.

Med denna utveckling för ögonen är det väsentligt att skapa bestämda motalternativ och klart ange innehållet i dessa för medborgarna — i fråga om samhällets inflytande, i fråga om den framtida realkapitalbildningen. Valet står mellan en spridning av ägandet till de enskilda människorna, så att allt flera beredes möjlighet att bli delägare i produktionsmedlen och i den avkastning dessa kan ge, eller en fortsatt koncentration av förmögenhetsbildningen till staten, kommunerna och andra samhällsinstitutioner.

Det alternativ högerpartiet erbjuder är det personliga ägandets samhälle, ett samhälle byggt på enskild äganderätt. Målet är att göra det samlade ekonomiska utrymmet så stort att alla människor kan bli förmögenhetsägare. Detta är även möjligt och angeläget eftersom produktionsökningen väntas stiga med 50 procent under 1960-talet. Frågan gäller vilka som skall få del av de ökade kapitaltillgångar som denna enorma produktionsökning resulterar i.

För att förverkliga högerpartiets alternativ om det personliga ägandets samhälle krävs främst en ny utformning av skattepolitiken och den ekonomiska politiken. Denna måste utformas så, att den bestämt och målmedvetet inriktas på att underlätta för de enskilda människorna att själva genom sparande och investering medverka i det produktiva arbetet.

Vill vi skapa goda förutsättningar för en ekonomisk expansion, krävs ständigt ökade och även riskvilligare kapitaltillgångar. Kapitalbildningsproblemet är, trots all optimism, allvarligt och aktuellt, inte minst därför att utrymmet för företagets självfinansiering minskats och möjligen ytterligare kommer att minskas. Till frågeställningen hör också att kapitalbehovet för våra investeringar växer genom allt dyrare och mer komplicerade maskiner och anläggningar av olika slag.

Högerpartiet vill styra utvecklingen i den riktningen att det frivilliga, personliga sparandet blir den dominerande formen för kapitalbildningen. En fri kreditmarknad får sedan fördela de personliga spararnas samlade kapital på olika investeringsändamål. Med hänsyn till den relativt höga och jämna inkomstnivån i våra dagars samhälle bör det också vara möjligt att snabbt

nå en betydande ökning av enskild kapitalbildning. För att möjliggöra en sådan utveckling krävs emellertid att statsmakterna genom sin skattepolitik på olika sätt främjar enskilt sparande och gör det möjligt för företagen att i ökande omfattning grunda sin ekonomiska expansion på emission av aktier eller andra, kanske lämpligare utformade delägarbevis. Detta försvåras emellertid för närvarande av bl. a. dubbelbeskattningen på aktiebolagsvinster.

Dubbelbeskattningen har vid upprepade tillfällen angripits av högerpartiet och betecknats som stridande mot viktiga samhällsintressen. En viss modifiering av dubbelbeskattningen kom visserligen till stånd genom det s. k. Anellska förslaget, som antogs av riksdagen vid höstsessionen 1960. Från högerhåll framhölls då, att förslaget var otillräckligt både genom den procentuella begränsningen av skattefrihet hos bolagen för utdelad vinst och genom den tidsbegränsning som gäller för lättnaderna.

Resultatet av den dubbelbeskattning som tillämpas i vårt land har blivit att småspararna — i direkt form som obligationsköpare eller i indirekt form via banker och försäkringsbolag — fått träda till som långgivare utan tillfälle att som aktieägare/andelsägare i företagen bli delaktiga i dessas värdetillväxt.

Ett avskaffande av dubbelbeskattningen genom införande av avdragsrätt för bolagen i fråga om utdelad vinst skulle med säkerhet komma att öka rörligheten på kapitalmarknaden. Skattefriheten skulle göra bolagen mera benägna att leda vinstmedlen vidare till aktieägarna, som i sin tur skulle kunna ställa dem till förfogande i nya företag. Den skulle också öka intresset hos bolagen att i större utsträckning ombesörja sin kapitalanskaffning aktievägen. Vi föreslår i särskild motion, att Kungl. Maj:t genom vidgade direktiv till allmänna skatteberedningen ger denna i uppdrag att utreda frågan om en successiv avveckling av skatten på den utdelade vinsten från företagen.

Om aktiemarknaden breddas, kan allt flera människor genom förvärv av aktier bli aktiva delägare i enskilda företag. Var och en kommer då genom sitt utbud eller sin efterfrågan på kapital att medverka vid fördelningen av tillgängliga resurser. Avgöranden och avväganden vid kapitalfördelningen, som i en mer centralistisk hushållning utgör politiska frågor och får lov att angelägenhetsgraderas och behovsprövas av enskilda individer som alltid är påverkbara i något hänseende, löses i en fri hushållning genom en marknadsmekanism som är opartisk och omutlig därför att den är opersonlig. Marknaden behandlar alla lika väl eller lika illa och har icke möjlighet att falla undan för pressure groups som i kraft av politisk nyckelställning söker tilltvinga sig en förmånligare behandling. I en socialistisk hushållning har de styrande makt att fördela — i en fri hushållning är makten fördelad.

I ett samhälle där den övervägande delen av nysparandet på detta sätt presteras av småspararna kommer självfallet ökade anspråk att ställas på kreditväsendet. Förbindelseväsendet mellan utbud och efterfrågan på kapital måste därför byggas ut på olika sätt. De större företagens kapitalbehov torde kunna tillgodoses dels via ett mellanled av investmentbolag av sed-

vanlig typ där den riskfördelning äger rum som en mindre aktieägare annars inte kan erhålla, dels genom bankväsendet. För de mindre företagens del fordras måhända dels att det uppstår emissionsinstitut som specialiserar sig på aktieplacering för dessas räkning, dels ökade kreditmöjligheter i bankväsendet eller särskilda kreditinstitut. Den nuvarande banklagstiftningen präglas av erfarenheterna från 1920- och 1930-talens svåra deflationskriser, och det är inte uteslutet att vissa uppmjukningar kan göras med hänsyn till att tekniken att dämpa konjunkturvåxlingarna blivit avsevärt utvecklad.

En ökad spridning av aktieägandet kräver att aktiematerialet göres mera lättillgängligt än tidigare. Lägre nominella värden på nyemitterade aktier skulle till exempel underlätta ett regelbundet aktiesparande och även möjliggöra större spridning av risken för varje enskild köpare. Det är angeläget att man även i lagstiftningen vidtar sådana ändringar som gör det möjligt att förenkla försäljningen av aktier. Vi förordar därför en översyn av aktiebolags- och banklagstiftningen i syfte att möjliggöra en popularisering och ökad spridning av aktieägandet.

Möjligheterna att effektivt sprida ägandet av nybildat realkapital begränsas för närvarande även av andra förhållanden än de ovan angivna, bl. a. av att staten och kommunerna engagerar sig för investeringar som de enskilda medborgarna lika bra eller bättre skulle kunna tillgodose själva. Under efterkrigstiden har investeringarna inom den offentliga sektorn ökat i anmärkningsvärt stor omfattning. År 1946 utgjorde de mindre än 30 procent av de totala investeringarna i landet. Nu ligger siffran över 40. Kapitalbildningen sker i växande omfattning på områden där de enskilda medborgarna tidigare svarat för verksamheten. Bostadsområdet är ett exempel. Av de ca 68 300 lägenheter som byggdes under 1960 äger kommunala och s. k. allmännyttiga företag samt staten och landstingen ca 21 000 eller 31 procent. Statens engagemang i en rad betydande industriföretag är ett annat exempel. För att den stora massan inkomsttagare skall beredas möjlighet att förvärva en personlig och direkt delägarandel i landets produktionsmedel bör aktierna i sådana statsägda bolag, vilkas verksamhet till övervägande del är rent affärsinriktad, försäljas till allmänheten. Beträffande statens aktieinnehav i LKAB är några särskilda utredningar inte erforderliga. Vi anser för vår del att en försäljning av sådana aktier redan nu bör komma till stånd.

Den viktigaste förutsättningen för en spridning av ägandet till allt fler människor i samhället är emellertid att det allmänna begränsar sina krav på medborgarna och inte genom tvingande pålagor beskär sparförmågan hos inkomsttagarna. Skattepolitiken måste ges en sparvänlig inriktning så att det lönar sig att arbeta och spara. En progressivitet i beskattningen av den skärpa vi nu har motverkar ett frivilligt sparande. De höga marginalskattorna måste sänkas i samband med att det totala skattetrycket nedbringas. Den statliga inkomstskatten bör göras proportionell för det stora flertalet skattebetalare. Den särskilda progressivskatt som därutöver kan anses påkallad bör utformas så att den inte verkar förödande på viljan till produk-

tiva insatser. Dessa mål kan endast nås om utgiftsexpansionen för staten och kommunerna bromsas och avväges i förhållande till de enskilda inkomsttagarnas och företagarnas krav och önskemål. De offentliga utgifterna och engagemangen måste anpassas till de resurser som står till buds inom ramen för ett lägre skattetryck. En ofrånkomlig förutsättning är vidare att penningvärdet bevaras. En allmänt förutsedd penningvärdeförsämring förlamar sparviljan hos de människor för vilka det annars vore naturligt att placera sina sparmedel på bankkonton, i försäkringar eller andra penningfordringar.

Vid sidan av en allmänt sparvänlig inriktning av skattepolitiken krävs vidare särskilda insatser från samhällets sida för att stimulera det personliga, frivilliga sparandet. Man har rätt att räkna med att sparviljan ökas avsevärt när sparandet premieras genom avdragsrätt för sparad belopp vid deklaration. Genom att öka sina inkomster — och därmed även förbättra sina sparmöjligheter — kan den skattskyldige då själv förskaffa sig en större förmån.

Bestämmelserna om skattefrihet för sparande bör principiellt utformas så, att allt sparande behandlas lika. De sparstimulerande åtgärderna bör därför anknytas till inkomsttagarnas nysparande. Härigenom skulle inte bara en ökning av tillgodohavanden på bank och i form av värdepapper såsom obligationer, aktier och andelar i ekonomiska föreningar inbegripas, utan även premier till liv-, kapital- och pensionsförsäkringar, amorteringar på lån samt investeringar i rörelse, jordbruk och annan fastighet räknas in i nysparandet. Med utgångspunkt från den sammanställning av förmögenheten som finns i självdeklarationen kunde fastställas hur mycket av den årliga förmögenhetsökningen som grundar sig på ett faktiskt sparande. Eventuella svårigheter att nå en helt invändningsfri metod vid uppskattningen av den årliga förändringen i inkomsttagarnas nettoförmögenhet får inte hindra att man söker komma fram så långt som möjligt på vägen mot ett fullt godtagbart system för allmän stimulans av det årliga nysparandet. Under alla omständigheter bör frågan underkastas en ingående utredning så att ett allmänt sparavdrag för det årliga nysparandet kan införas. Angeläget är emellertid att redan nu genom speciella åtgärder uppmuntra den enskilde till ökat sparande.

Bostadssparande

En egen bostad är av naturliga skäl ett sparmål av mycket hög angelägenhetsgrad. Man torde kunna nå betydande resultat genom att stimulera sparande härför. Vi föreslår för vår del att den som under något av åren från och med 1964 till och med 1969 — alltså under en sexårsperiod — sätter in pengar på ett särskilt bostadskonto skall få dra av det sparade beloppet i sin deklaration. Som högsta belopp under perioden föreslår vi 6 000 kr. för ensamstående och sammanlagt 12 000 kr. för äkta makar. De insatta medlen skall vara avsedda för förvärv av eget hem eller för att betala insats i bostadsrättsförening. Att ägaren använder en del av fastigheten för

yrkesverksamhet bör inte utgöra något hinder och inte heller den omständigheten att bostaden är uppförd på en jordbruksfastighet. Om pengarna tas ut från banken utan att användas för bostadsändamål skall de tas upp till beskattning.

Den som har eget hem och på sina lån gör större amorteringar än »normala» skall enligt vårt förslag få dra av överskjutande belopp, dock maximumt 700 kr. För skattskyldig som har hemmavarande barn under 16 år föreslår vi att maximum skall höjas med 200 kr. per barn. Såsom »normal» amortering bör kunna betraktas ett belopp motsvarande 1,5 % av taxeringsvärdet.

Utbildningssparande

Ett annat sparmål där en stimulans genom avdragsrätt kan antagas ge en högst betydande effekt hos barnfamiljer är de egna barnens framtida utbildning. Vi föreslår här följande anordning. Den som för eget barns räkning sätter in nysparade medel på ett utbildningskonto skall få dra av beloppet i sin deklaration. Maximum skall vara 1 200 kr. om året och sammanlagt på utbildningskontot 18 000 kr., exklusive upplupna räntor. Utbildningskontot skall vara upprättat innan barnet fyllt 12 år. Insättningen skall vara spärrad i minst 7 år och minst intill dess barnet fyllt 16 år. Har någon tagit ut medel från utbildningskontot, bör fortsatt skattefri avsättning inte få ske liksom inte heller efter det att barnet fyllt 20 år. De insatta medlen bör vara fria från gåvoskatt.

Belopp som uttas från utbildningskonto och alltså varit stående under lång tid bör inte tas upp som skattepliktig inkomst. Sedan barnet fyllt 21 år bör det ha rätt att ta ut medel även i den mån dessa inte stått inne i 7 år.

Allmänt målsparande

För att grundlägga ett regelbundet sparande hos inkomsttagarna över lag bör vid sidan av avdragsrätt för bostadssparande och utbildningssparande och som en komplettering härav införas avdragsrätt vid beskattningen för sparmedel som insättes på särskilt sparkonto för att där innestå i minst fem år. Även här bör sålunda sparandestimulansen ges genom avdrag i deklarationen. Det belopp för vilket avdrag skall få göras bör maximeras till 1 000 kr. per år och kontoinnehavare (2 000 kr. för äkta makar). Det sammanlagda maximibeloppet på ett konto föreslår vi till 15 000 kr. (två makar 30 000 kr.), detta exklusive upplupen ränta.

För belopp som innestått på sparkontot i fem år bör skattebefrielsen vara definitiv. Om belopp uttas före femårsperiodens utgång, bör de på nytt tas upp till beskattning. För avdragsrätt bör vidare krävas att spararens samtliga banktillgodohavanden ökas med minst det belopp för vilket avdrag yrkas. Ingen skall således kunna erhålla skattebefrielse genom att flytta belopp mellan olika konton. För rätt till avdrag vid beskattningen bör vidare krävas att sparkontots tidigare maximum överskrides. Lämpligt kan också vara att avkräva den skattskyldige besked om att det ej förekommit avyttring av reallgång.

Kravet på att insättningen skall ha ökat kontots tidigare maximum för rätt till avdrag i deklarationen ger anledning till att på ett senare stadium överväga en föreskrift om att medel, som uttages från sparkontot för att tillgodose vissa avgränsade investeringsändamål, skall behandlas som om de alljämt inestode på kontot. Med investeringar avser vi i detta sammanhang närmast förvärv av egen bostad, av aktier och obligationer samt insättning i egen rörelse eller eget jordbruk. Genom en komplettering av sparkontosystemet på detta sätt skulle man erhålla en mera definitiv bindning av sparandet. Inkomsttagarnas sparvilja skulle därigenom komma att inriktas på det från allmän investeringssynpunkt mest angelägna sparandet, nämligen förmögenhetssparandet i egentlig mening.

Aktiesparande

Inkomst av kapital är för närvarande fri från skatt intill ett belopp av 400 kr. för ensamstående och 800 kr. för äkta makar. Då vi såsom tidigare anförts finner det särskilt angeläget att åstadkomma en ökad spridning av ägandet inom näringslivet förordar vi att avdraget skall höjas med 200 resp. 400 kr., i den mån kapitalavkastningen till motsvarande belopp utgör utdelning av aktier eller av andelar i ekonomisk förening.

»Kapitalavdrag» på avkastning av egen rörelse m. m.

Någon principiell skillnad föreligger inte mellan den avkastning som erhålles av på bank insatta medel och aktieinnehav och den avkastning som erhålles av rörelse — exempelvis ett jordbruk — vari en person investerat sitt sparkapital. En del av rörelsens avkastning kan hänföras till den personliga arbetsinsatsen, medan en annan del härrör från det insatta kapitalet. Vi föreslår därför att en person som insatt sitt sparkapital i jordbruk, annan fastighet eller rörelse skall erhålla samma skatteförmån som om han haft inkomst av kapital.

Under åberopande av vad som ovan anförts hemställer vi,

- 1) att riksdagen måtte antaga följande

a) *Förslag*

till

förordning om bostadssparande

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

Den som under ett eller flera av åren 1964—1969 insätter medel i bank eller annan penninginrättning å särskilt konto för bostadsanskaffning (bostadskonto) må åtnjuta uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt för vad sålunda insatts efter vad nedan sägs.

2 §.

Uppskov enligt 1 § må äga rum för ett belopp av tillhoppa högst 6 000 kronor under nämnda period, dock att för äkta makar beloppet må utgöra sammanlagt 12 000 kronor.

3 §.

Å bostadskonto insatta medel skola vara avsedda för förvärv av eget hem eller för gäldande av insats i bostadsrättsförening. Den omständigheten att bostaden är förenad med utrymme för ägarens yrkesverksamhet skall ej utgöra hinder för uppskov, som i 1 § sägs, under förutsättning att bostadsändamålet prövas vara det väsentliga, ej heller den omständigheten att bostaden är uppförd å jordbruksfastighet.

4 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxeringen erhållits, skall upptagas som intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet för det beskattningsår, då uttag från bostadskonto sker, såvida icke de uttagna medlen under beskattningsåret använts för ändamål som i 3 § sägs, i vilket fall skattebefrielse skall äga rum.

Å bostadskonto insatta medel, som icke uttagits före utgången av år 1974, skola upptagas till beskattning vid 1975 års taxering.

5 §.

Bank eller annan penninginrättning, som mottagit insättning på bostadskonto, har att varje år före den 1 februari underrätta taxeringsnämnd i vederbörandes hemortskommun om sammanlagda beloppet av under nästföregående kalenderår verkställd insättning å bostadskonto eller utbetalning från sådant konto.

6 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1964.

b) *Förslag*

till

förordning om utbildningssparande

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

Den som för eget barns räkning i bank eller annan penninginrättning insätter medel å särskilt konto (utbildningskonto) utan att förbehålla sig

rätt att däröver förfoga må vid taxering till kommunal och statlig inkomstskatt åtnjuta avdrag för vad sålunda insatts enligt vad nedan sägs.

Avdrag medges endast i den mån det insatta beloppet svarar mot en ökning under beskattningsåret av insättarens sammanlagda hos banker och andra penninginrättningar inestående medel. Beträffande äkta makar skall dylik ökning föreligga för makarna tillhopa.

2 §.

För varje barn må blott upprättas ett utbildningskonto. Kontot skall vara upprättat innan barnet fyllt 12 år.

3 §.

Insättning å utbildningskonto må uppgå till högst 1 200 kronor för år. Sammanlagt må insättningarna uppgå till högst 18 000 kronor.

Därest uttag å utbildningskonto skett, må insättning ej vidare förekomma. Ej heller må insättning ske efter det barnet fyllt 20 år.

Gottskrivning av å utbildningskonto upplupen ränta skall icke anses som insättning å kontot enligt denna förordning.

4 §.

Insättning å utbildningskonto skall vara bunden i minst 7 år och minst intill dess barnet fyllt 16 år.

5 §.

Uppkommer fråga om bestämmande av gåvoskatt för barnet, skall å utbildningskonto insatt belopp icke medräknas.

6 §.

Oavsett vad i 4 § sagts, må insatta medel fritt uttagas från utbildningskonto efter det barnet fyllt 21 år. Så vare ock fallet om barnet avlidit.

7 §.

Belopp som uttages från utbildningskonto skall icke anses som skattepliktig intäkt.

8 §.

Bank eller annan penninginrättning, som mottagit insättning på utbildningskonto, har att varje år före den 1 februari underrätta taxeringsnämnd i vederbörandes hemortskommun om sammanlagda beloppet av under näst-föregående kalenderår verkställda insättningar.

9 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1964.

c) Förslag

till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 39 § 3 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) skall erhålla följande ändrade lydelse, att till följande paragrafer i samma lag skola fogas nya moment av nedan angiven lydelse, nämligen till 22 § ett moment betecknat 4, till 25 § ett moment betecknat 4, till 29 § ett moment betecknat 5 samt till 46 § ett moment betecknat 5, ävensom att till anvisningarna till 22 § samma lag skall fogas en ny punkt betecknad 9, av den lydelse som nedan sägs.

22 §.

4 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 21 § förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 eller 3 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 eller 3 mom. avsedda kostnaderna och ej heller med högre belopp än som motsvarar 4 procent av den skattskyldiges i jordbruket nedlagda skattepliktiga förmögenhet. Extra avdrag som här sägs må vidare, tillsammans med förekommande extra avdrag enligt 25 § 4 mom. och 29 § 5 mom., endast åtnjutas i den mån avdrag enligt 39 § 3 mom. icke kunnat tillgodogöras av den skattskyldige.

25 §.

4 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 24 § förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 eller 3 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. Vad angår inskränkning i rätten att åtnjuta extra avdrag som här sagts skola bestämmelserna i 22 § 4 mom. och i punkt 9 av anvisningarna till 22 § äga motsvarande tillämpning.

29 §.

5 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 28 § förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemen-

samt åtnjutas med 800 kronor. Vad angår inskränkning i rätten att åtnjuta extra avdrag som här sagts skola bestämmelserna i 22 § 4 mom. och i punkt 9 av anvisningarna till 22 § äga motsvarande tillämpning.

39 §.

3 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 38 § 1 mom. förmåles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med den andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. I den mån intäkten utgör avkastning av aktier eller andelar i ekonomisk förening må det extra avdraget ökas med 200 kronor eller, om den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med den andra maken, med 400 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 mom. avsedda kostnaderna.

Vad i föregående stycke stadgas angående gift skattskyldig skall äga motsvarande tillämpning å skattskyldig, som under beskattningsåret varit ogift (varmed jämställes änka, änklings eller frånskild) och haft hemmavarande barn under 16 år.

(Se vidare anvisningarna.)

46 §.

5 mom. Har skattskyldig, som är ägare av annan fastighet, inrättad till bostad åt en familj jämte personliga tjänare (enfamiljsfastighet) eller två familjer jämte personliga tjänare (tvåfamiljsfastighet) eller som innebar lägenhet med bostadsrätt, under beskattningsåret verkställt amortering av skuld å sådan fastighet eller sådan lägenhet till ett belopp överstigande 1,5 procent av fastighetens taxeringsvärde eller, beträffande bostadsrättslägenhet, den del av fastighetens taxeringsvärde som belöper å lägenheten, må han i hemortskommunen åtnjuta avdrag för överstigande amortering, dock högst med ett belopp av 700 kronor — jämte i förekommande fall 200 kronor för ettvar hemmavarande barn under 16 år — och endast i den mån den sammanlagda amorteringen icke motsvaras av en minskning under beskattningsåret av den skattskyldiges eller dennes makes sammanlagda hos banker och andra penninginrättningar inestående medel.

Anvisningar

till

22 §.

9. Beräkningen av den skattskyldiges i jordbruket nedlagda skattepliktiga förmögenhet skall ske på grundval av bestämmelserna i 2—5 §§ förordningen om statlig förmögenhetsskatt.

Om extra avdrag enligt 22 § 4 mom., 25 § 4 mom. eller 29 § 5 mom. samtidigt må åtnjutas i två eller flera förvärvskällor skall avdraget, med den inskränkning varom i 22 § 4 mom. stadgas, fördelas mellan förvärvskällorna i förhållande till nettointäkten av förvärvskällorna sådan denna skulle ha varit om extra avdrag ej förekommit.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1964; dock att äldre bestämmelser alltjämt skola gälla vid 1964 års taxering samt vid eftertaxering för 1964 och tidigare år.

2) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag rörande premiering av allmänt målsparande genom avdragsrätt vid beskattningen för medel som insatts å särskilt sparkonto enligt de i motionen angivna riktlinjerna.

Stockholm den 26 januari 1963

Gunnar Heckscher

Leif Cassel

Sixten Palm

Rolf Eliasson

Ernst V. Staxäng

Tage Magnusson

Karin Wetterström

Eric Nilsson

Carl Östlund